

καί πάσχει. Καί αἱ ἐντυπώσεις τῆς ἀκολουθοῦν νόμους ἱεροῦς, ὡς ἡ συνείδησος. Εἰς τὴν Κριτικὴν χρειάζεται διὰ τὸ ἐρευνητικόν τῆς ἔργου νὰ σταθμίξει, νὰ μετρή, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀνατέμνη καὶ νὰ ἐγχειρή. Διὰ τὴν Καλαιοθησίαν, εὐαίσθητον καὶ λεπτήν, ἀλλὰ καὶ ταχεῖαν, ἀρκεῖ ἀπλοῦν βλέμμα διὰ νὰ μορφώσῃ τὴν ἐντύπωσιν τῆς, ἐντύπωσιν ἐνθουσιασμοῦ ἢ ἀπαγορευθεύσεως.

188.—Μερικὰ βιβλία ὅταν τὰ φυλλομετροῦμεν μᾶς προξενοῦν συγκίνησιν ἀπερίγραπτον. Εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὅποια ὄχι μόνον ἀποπνέουν τὸ μελαγχολικὸν ἄρωμα τῆς παλαιότητος, ἀλλὰ ἔχουν μεταλάβει καὶ μέρος τῆς υπάρξεως ἐκείνων ὅπου μᾶς τὰ ἐχάρισαν, ἱερὰ σήμερον τῆς μνήμης τῶν κειμήλια. Εἰς ἐμὲ αὐτὴν τὴν ἐντύπωσιν προξενεῖ ἐν Εὐαγγέλιον δεμένον στερεὰ μὲ δέριμα μαυρισμένον ἀπὸ τὴν πολυκαιρίαν, τυπωμένον εἰς τὴν Βενετιάν, τοῦ ὁποίου ὅμως δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐξακριβώσω τὴν χρονολογίαν, διότι λείπει ἀπὸ τὴν πρώτην σελίδα τὸ σχετικὸν μέρος. Ἀλλὰ ἐπειδὴ μοῦ τὸ εἶχε χαρίσει, ὅταν ἤμην παιδάκι, ἡ μάμμη μου, ὑπέργηρως τότε, τυφλὴ καὶ ἀνάπηρος, καὶ μοῦ ἔλεγεν ὅτι τὸ εἶχαν πιάσει καὶ τῆς δικῆς τῆς κυροῦλας τὰ χέρια, σχμπερῶν ὅτι εἶχε τυπωθῆ κατὰ τὸ τέλος τοῦ 17ου ἢ τὰς ἀρχὰς τοῦ 18ου αἰῶνος.

Καὶ μία πολὺ παράδοχος λεπτομέρεια μὲ ὤθησε νὰ γράψω ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου τὴν παρούσαν Σκέψιν. Ἐνῶ πρό δλίγων ἐτῶν εἶχον στρωθῆ εἰς τὰς ὁδοὺς πτώματα διὰ τὴν μετάφρασιν τῶν Εὐαγγελίων εἰς τὴν

δημοτικὴν, ἀπὸ δύο τοῦλάχιστον κλώνων τὸ Εὐαγγέλιον τῆς μᾶμμης μου περιλαμβάνει εἰς ἐκάστην σελίδα εἰς δύο αὐτοτελεῖς στήλας, τὰ κείμενα τὰ ἱερὰ καὶ τὴν εἰς τὴν δημοτικὴν μετάφρασιν. Ἀλλὰ μὴ ὑποθέσω, κενεῖς ἐκ τῆς μνείας ταύτης, ὅτι εἶμαι ἀπολογητὴς τῶν μεταφράσεων. Δὲν δύναμαι νὰ φαντασθῶ ἀνάστασιν τῆς ψυχῆς ἐν μετάφρασει οὔτε ἀπὸ τοῦς μὴ ἐγνωσθῶς τὰ ἱερὰ κείμενα, τῶν ὁποίων τὸ θεῖον μέλος κατακυριεύει καὶ τοῦ τελείως ἀγραμμάτου τὴν ψυχὴν Μήπως ἐννοοῦν τὴν λατινικὴν οἱ εἰσεβεῖς τοῦ καθολικοῦ κόσμου; Πρὸς τοῦτο προτιμῶ νὰ ἀναγινώσκω — τὸ αὐτὸ δὲ ἐπραγματοῦν πρὶν τυφλωθῆ καὶ τὴν ἡμιαγράμματον μάμμη μου. «Ἐντολὴν κοινὴν δίδαμα οὖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Ἐν τούτῳ γνώσκονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστέ, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις» καὶ ὄχι τὴν παράπλευρον εἰς τὴν δημοτικὴν μετάφρασιν τοῦ καλοῦ Εὐαγγελίου μου. «Καινούργιαν ἐντολὴν σᾶς δίδωμι νὰ ἀγαπᾶτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον καὶ καθὼς σᾶς ἀγάπησα, ἔτσι καὶ σεῖς νὰ ἀγαπᾶτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Μὲ τούτο θέλουσιν γινώσκει ὅλοι πῶς εἰσθε μαθηταὶ μου, ἐὰν ἔχετε ἀγάπην ἕνας μὲ τὸν ἄλλον». Καὶ ἡ μάμμη μου, τῆς ὁποίας ἡ εἰς τὰ γράμματα μόρφωσις περιωρίζετο εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν γραφήν, ἐλυπεῖτο πολὺ, ὅταν ἀφοῦ ἐτυφλώθῃ καὶ μοῦ ἐζήτη νὰ τῆς ἀναγινώσκω τὸ Εὐαγγέλιον, συνέπιπτε νὰ ἀναγινώσκω ἀπὸ τὴν στήλην τῆς μεταφράσεως. «Μὰ γιατί Κυροῦλα μου;» τῆς ἔλεγα «δὲν τὰ νοιώθεις καλλίτερα ἔτσι;» Καὶ μοῦ ἀπήντα ὅτι